

ཧྲིང་ཉིང་བརྟན་ཕྱི་ལ་དང་

དེའི་རང་འགྲེལ།

མཛད་པ་པོ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷུ་ལྷུང་།

དཀར་ཆག

སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་ཆིག་ལེ་ཏུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། 1

སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ། 10

༢ གོང་ས་༢ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་
བཀྲིན་འོག་ཕྱན་གྱིས་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་གསལ་རྒྱུ་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ། ཀྱི་
ཤུ་ཉུགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སློབ་མཁུན་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འགྱུར་
ཆེ་དེབ་གྲངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འོང་གི་དེར་སྤྲོད་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྟར་སྤྲོད་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེད་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་ཁྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁྱེད་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འབྲུལ་གང་ཞོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

སེར་སྤྲད་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེབ་བཅོས་ཐོན་པ་རྣམས་སྤུ་ལ་དགོས་ན་བརྒྱུ་རྒྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཐུལ་ཆོག་
བརྒྱུ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྲས་པ་ཞེས་བྲ་བ།

༡༡། །ཁྱུ་གར་སྐད་དུ། །ལྷུ་ཐུ་ཏུ་སྟེ་ཀུ་རི་ཀུ་རྒྱ་མ། །བོད་སྐད་དུ།
སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྲས་པ་ཞེས་བྲ་བ། །འཇམ་དཔལ་
གཞིན་རྒྱར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གནས་པའམ་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་
དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་དང་བྱུང་པར་ཅན། །སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་
དབང་གིས། །གསུང་གི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། །བདག་མེད་བདག་མེད་
མིན་བདག་དང་། །བདག་མེད་མིན་པས་བརྗོད་དགའ་མེད། །བརྗོད་བྱ་ཕྱ་
ངན་འདས་དང་མཚུངས། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་། །གང་ཕྱིར་
དངོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་རྒྱ་རྒྱེན་ཆོག་པ་ལམ། །སོ་སོ་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཡིན། །ཡོད་ཕྱིར་ཡོད་པ་
སྐྱེ་མིན་ཏེ། །མེད་ཕྱིར་མེད་པ་སྐྱེ་མ་ཡིན། །ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་ཡོད་མེད་
མིན། །སྐྱེ་བ་མེད་པས་གནས་འགག་མེད། །གང་ཞིག་སྐྱེས་དེ་བསྐྱེད་བྱ་
མིན། །མ་སྐྱེས་པ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་མིན། །སྐྱེས་པ་དང་ནི་མ་སྐྱེས་པའི། །སྐྱེ་
བཞིན་པ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་མིན། །འབྲས་བྱ་ཡོད་པས་འབྲས་ལྗན་རྒྱ། །རྒྱ་མིན་
དང་མཚུངས་མེད་པ་ཡང་། །མེད་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་མིན་མཚུངས། །ཡོད་མིན་
མེད་པའང་མིན་ན་འགལ། །དུས་གསུམ་རྣམས་སུ་འཐད་མ་ཡིན། །གཅིག་
མེད་པར་ནི་མང་པོ་དང་། །མང་པོ་མེད་པར་གཅིག་མི་འདུག །དེ་ཕྱིར་རྟེན་

ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་བའི། །དངོས་པོ་མཆན་མ་མེད་པ་ཡིན། །རྟོན་འབྲུང་ཡན་
 ལག་བརྟུ་གཉིས་གང་། །སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་འབྲས་ཅན་དེ་མ་སྐྱེས། །སེམས་གཅིག་
 ལ་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། །དུ་མ་ལ་ཡང་འཐད་མ་ཡིན། །རྟག་མིན་མི་རྟག་མིན་
 བདག་དང་། །བདག་མིན་གཙང་མིན་མི་གཙང་མིན། །བདེ་མིན་སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་
 མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་མེད། །དེ་མེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་
 ལས། །སྐྱེས་པའི་མ་རིག་མིན་སྲིད་ལས། །དེ་མེད་འདུ་བྱེད་མི་འབྲུང་ཞིང་། །
 སྐྱུ་ག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །མ་རིག་འདུ་བྱེད་མེད་མི་འབྲུང་། །དེ་མེད་
 འདུ་བྱེད་མི་འབྲུང་ཞིང་། །ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ནི། །རང་བཞིན་གྱིས་
 བློ་མ་གྲུབ་ཡིན། །གང་ཞིག་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས། །མ་གྲུབ་དེ་གཞན་
 རི་ལྟར་བསྐྱེད། །དེ་ཕྱིར་གཞན་ལས་གྲུབ་པ་ཡིས། །རྟོན་གཞན་དག་ནི་སྐྱེད་
 བྱེད་མིན། །ཕ་ནི་བྱ་མིན་བྱ་པ་མིན། །དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་མེད་མིན་ལ། །དེ་
 གཉིས་ཅིག་ཆར་ཡང་མིན་ལྟར། །ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་དེ་བཞིན་ནོ། །རི་
 ལྟར་མི་ལམ་ཡུལ་བརྟོན་པའི། །བདེ་སྐྱུ་ག་དང་དེའི་ཡུལ་མེད་པ། །དེ་བཞིན་
 གང་ཞིག་ལ་བརྟོན་ན། །གང་ཞིག་རྟོན་འབྲུང་དང་འདིའང་མེད། །གལ་ཏེ་
 དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས། །མེད་ན་དམན་མཉམ་བྱུང་འཕགས་དང་། །
 སྒྲ་ཆོག་ཉིད་ནི་མི་འགྲུབ་ཅིང་། །རྒྱ་ལས་ཀྱང་ནི་མངོན་འགྲུབ་མིན། །རང་
 བཞིན་གྲུབ་ན་རྟོན་འབྲུང་གི། །དངོས་པོ་མེད་འགྲུར་མ་བརྟོན་ན། །རང་བཞིན་
 མེད་པ་ག་ལ་འགྲུར། །དངོས་པོ་ཡོད་དང་དངོས་མེད་ཀྱང་། །མེད་ལ་རང་

དངོས་གཞན་དངོས་སམ། །དངོས་མེད་འགྱུར་བ་ག་ལ་ཞིག། །དེ་ན་རང་
དངོས་གཞན་དངོས་དང་། །དངོས་མེད་སྤྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་དངོས་
པོ་སྒོང་ཡིན་ན། །འགག་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོང་པ་
ལ། །གང་ལ་འགག་ཅིང་གང་ལ་སྐྱེ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཅིག་ཅར་མེད། །
དངོས་མེད་མེད་ན་དངོས་པོ་མེད། །རྟག་ཏུ་དངོས་པོ་འང་དངོས་མེད་འགྱུར། །
དངོས་མེད་མེད་པར་དངོས་མི་སྤིད། །དངོས་པོ་མེད་པར་དངོས་མེད་མིན། །
རང་ལས་མིན་ཞིང་གཞན་ལས་མིན། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་མེད་ན། །དངོས་པོ་
མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ན། །ཡོད་པ་ཉིད་ན་རྟག་ཉིད་དང་། །མེད་ན་ངེས་པར་
ཆད་ཉིད་ཡིན། །དངོས་པོ་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་འགྱུར། །དེ་སྤྱིར་དངོས་པོ་ཁས་
སྒྲུངས་མིན། །རྒྱན་གྱིས་སྤྱིར་ན་འདི་མེད་དེ། །རྒྱ་བྱིན་ནས་ནི་དངོས་པོ་
འགག། །སྤར་བ་ཞིན་འདི་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང་། །རྒྱན་ཆད་པར་ཡང་ཐལ་བར་
འགྱུར། །སྐྱེ་འཇིག་བསྟན་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ལམ་བསྟན་མ་ཡིན་སྒོང་
ཉིད་སྤྱིར། །འདི་དག་པན་ཚུན་བསྒྲོག་པ་རུ། །མཐོང་བ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ལས་
ཡིན། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་འགག་མེད་ཡིན་ན། །ཅི་ཞིག་འགགས་པས་སྤྱང་ན་འདས། །
རང་བ་ཞིན་གྱིས་ནི་སྐྱེ་མེད་ཅིང་། །འགག་མེད་གང་དེ་ཐར་མིན་ནམ། །གལ་
ཏེ་འགག་ལས་སྤྱང་ན་ཆད། །གལ་ཏེ་ཅིག་ཤོས་སྤར་ན་རྟག། །དེ་སྤྱིར་དངོས་
དང་དངོས་མེད་དག། །སྤྱང་ན་འདས་པར་རུང་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་འགོག་པར་
འགའ་གནས་ན། །དངོས་པོ་ལས་གཞན་དེ་ཡོད་འགྱུར། །དངོས་པོ་མེད་སྤྱིར་

འདི་མེད་ལ། །དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དེ་ལས་མེད། །མཚན་གཞི་ལས་གཞན་
མཚན་ཉིད་ལས། །མཚན་གཞི་གྲུབ་པས་རང་མ་གྲུབ། །པན་ཚུན་ལས་ཀྱང་
མ་གྲུབ་སྟེ། །མ་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །འདིས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་། །
ཆོར་དང་ཆོར་བ་པོ་སོགས་དང་། །ལྟ་པོ་བལྟ་བྱ་སོགས་ཅིའང་རུང་། །དེ་
ཀྱན་མ་ལུས་བཤད་པ་ཡིན། །གནས་མེད་པན་ཚུན་ལས་གྲུབ་དང་། །འཆོལ་
ཕྱིར་རང་ཉིད་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དུས་གསུམ་ནི། །ཡོད་པ་མ་
ཡིན་རྟོག་པ་ཙམ། །གང་ཕྱིར་སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཇིག་ །འདུས་བྱས་མཚན་
ཉིད་འདི་གསུམ་མེད། །དེ་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཉིད་མ་ཡིན། །འདུས་མ་བྱས་
ལའང་རུང་བཤད་མེད། །མ་ཞིག་མི་འཇིག་ཞིག་པའང་མིན། །གནས་པ་གནས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། །མི་གནས་པ་ཡང་གནས་མ་ཡིན། །སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་མ་སྐྱེས་
མིན། །འདུས་བྱས་དང་ནི་འདུས་མ་བྱས། །དུ་མ་མ་ཡིན་གཅིག་མ་ཡིན། །
ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །མཚམས་འདིར་སྣ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
འདུས། །བཙེམ་ལྡན་སྒྲ་མས་ལས་གནས་དང་། །ལས་བདག་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་དང་། །སེམས་ཅན་རང་གི་ལས་དང་ནི། །ལས་རྣམས་ཆུད་མི་བ་བར་
གསུངས། །ལས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་གསུངས་ཏེ། །མ་སྐྱེས་གང་དེ་ཆུད་
མི་བ། །དེ་ལས་ཀྱང་ནི་བདག་འཇིན་སྐྱེ། །དེ་བསྐྱེད་འཇིན་དེའང་རྣམ་རྟོག་
ལས། །གལ་ཏེ་ལས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད། །དེ་སྐྱེས་ལུས་ནི་རྟོག་པར་འགྱུར། །
ལས་ཀྱང་སྐྱབ་བསྐྱལ་རྣམ་སྒྲིན་ཅན། །མི་འགྱུར་དེ་ཕྱིར་བདག་ཏུ་འགྱུར། །

ལས་ནི་རྒྱུ་སྐྱེས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །རྒྱུ་མིན་ལས་སྐྱེས་ཅུང་ཟད་མེད། །འདྲ་
 བྱེད་རྣམས་ནི་སྐྱེ་མ་དང་། །དྲི་ཟེ་གྲོང་བྱེད་སྐྱེ་ག་རྒྱ་མཚུངས། །ལས་ནི་ཉོན་
 མོངས་རྒྱ་མཚན་ཅན། །ཉོན་མོངས་འདྲ་བྱེད་ལས་བདག་ཉིད། །ལུས་ནི་ལས་
 གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན། །གསུམ་ཀའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། །ལས་མེད་ན་ནི་བྱེད་
 བོ་མེད། །དེ་གཉིས་མེད་པས་འབྲས་བྱ་མེད། །དེ་མེད་ཉེ་བར་སྐྱོད་པ་མེད། །
 དེ་བས་དངོས་པོ་དབེན་པ་ཡིན། །ལས་ནི་སྟོང་བར་ཡང་དག་པའི། །ཤེས་ན་
 དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ལས་ནི་འབྲུང་སྟེ་དེ་མེད་ན། །ལས་ལས་འབྲུང་གང་
 མི་འབྲུང་ངོ་། །རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་དེ་བཞིན་གཤེགས། །རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ནི་
 སྐྱུལ་པ་སྐྱུལ། །སྐྱུལ་པ་དེ་ཡིས་སྦྲར་ཡང་ནི། །སྐྱུལ་པ་གཞན་ཞིག་སྐྱུལ་གྱུར་
 པ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྐྱུལ་སྟོང་། །སྐྱུལ་པས་སྐྱུལ་པ་སྦྲོས་ཅི་དགོས། །
 གཉིས་པོ་མིང་ཅམ་ཡོད་པ་ཡང་། །གང་ཅིའང་རུང་སྟེ་ཉོག་པ་ཅམ། །དེ་བཞིན་
 བྱེད་པོ་སྐྱུལ་དང་མཚུངས། །ལས་ནི་སྐྱུལ་པས་སྐྱུལ་དང་མཚུངས། །རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་གང་ཅུང་ཟད། །ཡོད་པ་དེ་དག་ཉོག་པ་ཅམ། །གལ་ཏེ་ལས་
 གྱི་རང་བཞིན་ཡོད། །ཐུང་འདས་བྱེད་པོ་ལས་ཀྱང་མེད། །གལ་ཏེ་མེད་ན་
 ལས་བསྐྱེད་པ། །འབྲས་བྱ་སྐྱུག་དང་མི་སྐྱུག་མེད། །ཡོད་ཅེས་པ་ཡོད་མེད་
 ཅེས་ཡོད། །ཡོད་དང་མེད་ཅེས་དེ་ཡང་ཡོད། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ཡིས། །གསུངས་པ་ཉོགས་པར་སྦྲུམ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ནི་
 རང་འབྲུང་བཞིན། །གཟུགས་དེ་འབྲུང་ལས་འབྲུང་མ་ཡིན། །རང་ལས་བྱུང་

མིན་མ་ཡིན་ནམ། །གཞན་ལས་ཀྱང་མིན་དེ་མེད་ཕྱིར། །གཅིག་ལ་བཞི་ཉིད་
 ཡོད་མིན་ཅིང་། །བཞི་ལ་འང་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་པས། །གཟུགས་ནི་འབྱུང་
 བ་ཆེན་པོ་བཞི། །རྒྱུ་རྒྱས་ནས་གྲུབ་ཇི་ལྟར་ཡོད། །ཤིན་ཏུ་མི་འཇིན་ཕྱིར་
 དེ་མེད། །རྟགས་ལས་ཤེ་ན་རྟགས་དེ་འང་མེད། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར། །རྟགས་མེད་པར་ཡང་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་སྒོ་དེས་གཟུགས་འཇིན་
 བ། །རང་གི་རང་བཞིན་ལ་འཇིན་འགྱུར། །རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པས་ཡོད་མིན་
 པས། །ཡང་དག་གཟུགས་མེད་ཇི་ལྟར་འཇིན། །ཇི་སྐད་བཤད་གཟུགས་
 སྐྱེས་པའི་སྒོ་ལ། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིན། །འདས་དང་མ་འོངས་
 གཟུགས་ཀྱི་ནི། །དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་རྟགས་པར་འགྱུར། །གང་ཆེ་ནམ་ཡང་ཁ་
 དོག་དང་། །དབྱིབས་དག་ཐ་དད་ཉིད་མེད་པས། །དེ་དག་ཐ་དད་འཇིན་ཡོད་
 མིན། །གཟུགས་དེ་གཅིག་ཏུ་འང་གྲགས་པ་མིན། །མིག་སྒོ་མིག་ལ་ཡོད་མིན་
 ཏེ། །གཟུགས་ལ་ཡོད་མིན་བར་ན་མེད། །གཟུགས་དང་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་
 དེ། །ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ལོག་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་མིག་བདག་མིག་མཐོང་ན། །དེ་
 གཟུགས་མཐོང་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་མིག་དང་གཟུགས་བདག་མེད། །
 སྐྱེ་མཆེད་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་ནོ། །མིག་ནི་རང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། །དེ་
 ནི་གཞན་བདག་གིས་ཀྱང་སྟོང་། །གཟུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྟོང་པ་སྟེ། །སྐྱེ་
 མཆེད་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་ནོ། །གང་ཆེ་གཅིག་རིག་ལྟན་ཅིག་འགྱུར། །དེ་
 ཆེ་གཞན་ནམས་སྟོང་པ་ཉིད། །སྟོང་པའམ་མི་སྟོང་མི་སྟོན་ལ། །མི་སྟོང་པ་

ཡང་རྟེན་མི་བརྟེན། །དེ་པོ་མི་གནས་ཡོད་མིན་པས། །གསུམ་འདུས་པ་ཡོད་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བདག་ཉིད་གྱིས་རིག་མེད་པས། །དེ་ཆེ་ཆོར་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །
ནང་དང་སྤྱི་ཡི་སྤྱེ་མཆེད་ལ། །བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་། །དེ་ལྟ་
བས་ན་རྣམ་ཤེས་ནི། །སྤྲིག་རྒྱ་རྒྱ་མ་བཞིན་དུ་སྟོང་། །རྣམ་ཤེས་ཤེས་བྱ་ལ་
བརྟེན་ནས། །འབྱུང་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་མེད་པའི་
སྤྱིར། །དེ་སྤྱིར་ཤེས་པ་པོ་ཉིད་མེད། །ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཡང་ན་ནི། །མི་རྟག་
པ་ཡང་རྟག་པ་མེད། །དངོས་པོ་རྟག་དང་མི་རྟག་ཉིད། །འབྱུང་ན་དེ་ལྟ་ག་ལ་
ཡོད། །སྤྱག་དང་མི་སྤྱག་སྤྱིན་ཅི་ལོག། །རྟེན་ལས་ཆགས་སྤང་གཏི་ཐུག་
དངོས། །འབྱུང་སྤྱིར་ཆགས་སྤང་གཏི་ཐུག་དང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་
མ་ཡིན། །གང་སྤྱིར་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་ཤིང་། །དེ་ལ་ཞེ་སྤང་དེ་ལ་སྤོངས། །དེ་
སྤྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད། །རྟོག་དེའང་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད། །བརྟག་
བྱ་གང་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །བརྟག་བྱ་མེད་རྟོག་ག་ལ་ཡོད། །དེ་སྤྱིར་བརྟག་བྱ་
རྟོག་པ་དག། །རྟེན་ལས་སྤྱེས་སྤྱིར་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་སྤྱིན་ཅི་
ལོག། །བཞི་ལས་བྱུང་བའི་མ་རིག་མེད། །དེ་མེད་ན་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །མི་
འབྱུང་སྤྱག་མའང་དེ་བཞིན་ནོ། །གང་གང་ལ་བརྟེན་སྤྱེ་བའི་དངོས། །དེ་དེ་
མེད་པས་དེ་མི་སྤྱེ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུ་བྱས་དང་། །འདུས་མ་བྱས་
འདི་ཐུང་ན་འདས། །རྒྱ་རྟེན་ལས་སྤྱེས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་
རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་

གཉིས་འབྱུང་། །དངོས་པོ་སྟོང་པར་དེ་རྟོགས་ནས། །ཡང་དག་མཐོང་བྱིར་
 མོངས་མི་འབྱུང་། །དེ་ནི་མ་རིག་འགོག་པ་ཡིན། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྩ་
 གཉིས་འགག། །འདུ་བྱེད་ཅི་ཟེའི་གྲོང་བྱིར་དང་། །སྐྱུ་མ་སྐྱེག་རྒྱ་སྐྱ་ཤད་དང་། །
 དབུ་བ་རྩ་བར་སྐྱེལ་བ་དང་། །མི་ལམ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་མཚུངས། །
 །འདི་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའང་མེད། །རྒྱ་དང་རྩེན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི། །དངོས་
 དང་དངོས་མེད་སྟོང་པ་ཡིན། །འདི་བསྟན་འབྱུར་མ་དཔེ་ན་མི་འདུག་པས་
 དབྱད་པ་ཞུ། །དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་སྟོང་པས་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 མཚུངས་མེད་པས། །རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདི། །དངོས་པོ་རྣམས་
 སུ་ཉེ་བར་བསྟན། །དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དེ། །འཇིག་རྟོན་ངོར་བྱས་ཐ་
 སྟོང་དག །སྒྲ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །བཙུམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་བརྟན་བརྟག་མཛད། །འཇིག་རྟོན་པ་ཡི་ཆོས་བསྟན་མི་འཇིག་ཅིང་། །
 ཡང་དག་ཉིད་དུ་ནམ་ཡང་ཆོས་བསྟན་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 གསུངས་པ་མ་རིག་པས། །དེ་ལས་ཅི་མེད་བརྗོད་པ་འདི་ལས་སྐྱེག །འདི་ལ་
 བརྟན་ནས་འདི་འབྱུང་ཞེས། །འཇིག་རྟོན་ཚུལ་འདི་མི་འགོག་ཅིང་། །གང་
 བརྟན་རང་བཞིན་མེད་པས་དེ། །རྗེ་ལྷ་ལོད་འབྱུར་དེ་ཉིད་ངེས། །དད་ལྷན་
 དེ་ཉིད་ཆོས་ལ་བརྟོན། །ཚུལ་འདི་རིགས་པས་རྗེས་དཔོགས་གང་། །བརྟན་
 མེད་ཆོས་འགལ་བརྟན་པ་ཡི། །སྤིང་དང་སྤིང་མིན་སྤངས་ནས་ཞི། །འདི་དག་
 རྩེན་འདི་ལས་རིགས་ནས། །ལྷ་ངན་བ་བ་ཀྱན་ལྷོག་དེས། །ཆགས་མོངས་

ཁོང་ཁོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །མ་གོས་སྤྲ་ངན་འདས་པ་ཐོབ། །

སྒྲོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་ཆིག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་
འཕགས་པ་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །

ལོ་རྒྱུ་བ་གཞིན་རྒྱ་མཆོག་དང་། སྙན་དར་མ་གྲགས་དང་ཁུའི་འགྱུར་
དག་ལས་དོན་དང་ཆིག་བཟང་དུ་བྲིས་པའོ།། །

སྒྲོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ།

༡༡། །ཀྱུ་གར་སྐད་དུ། །ཕུ་ཅུ་ཏུ་སྐ་སྐ་ཉི་མི་ཉི། བོད་སྐད་དུ། སྒྲོང་
པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔལ་ལ་སྤྱག་འཆལ་ལོ། །གནས་པའམ་སྐྱེ་འཛིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་
པའམ་མཉམ་པའམ་བྱད་པར་ཅན། །སངས་རྒྱས་འཛིག་ཉེན་སྙན་དབང་
གིས། །གསུང་གི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། །གནས་པའམ་སྐྱེ་བའམ་འཛིག་
པ་འམ། །ཡོད་པའམ་མེད་པའམ་དམན་པ་འམ། །མཉམ་པའམ་བྱད་པར་ཅན་
ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་གསུང་གི་དེ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་
བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཅི་ནས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་བདག་མེད་དོ་སྙམ་
པའི་སྒྲོ་དག་ཀྱང་འཇུག་པས་བདག་ནི་གདོན་མི་བ་བ་ཁོ་ནར་ཡོད་དོ། །

འདིར་བཤད་པ། བདག་མེད་བདག་མེད་མིན་བདག་དང་། །བདག་
མེད་མིན་པས་བརྗོད་འགའང་མེད། །ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱིས། །སྤྱང་ན་འདས་མཆུངས་རང་བཞིན་སྒྲོང་། །འདིར་སྐྱས་པ།
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་སྒྲོང་། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་
བཀའ་ཆོག་གམ། འོན་ཏེ་གང་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་རིགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད།
འདིར་བཤད་པ། གང་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་རྒྱ་རྒྱུན་
ཆོག་པ་པ་ལམ། །སོ་སོ་རྣམས་ལ་འཕམ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡོད་མིན་དེ་གིས་སྟོང་
པ་ཡིན། །གང་གི་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་
སམ། རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་པ་པ་ལམ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་ལ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་
ཞེས་སྒྲུབ། །

གཞན་ཡང་། ཡོད་པ་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲེ་མ་ཡིན། །མེད་པ་མེད་པའི་གིས་མ་
ཡིན། །ཆོས་མི་མཐུན་ཀྱིས་ཡོད་མེད་མིན། །སྒྲེ་བ་མེད་ཀྱིས་གནས་འགག་
མེད། །དངོས་པོ་ཡོད་པའི་གིས་རྒྱ་ལས་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་ནི་ཡོད་
བཞིན་པ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །མེད་པ་ནི་མེད་པའི་གིས་རྒྱ་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་
དོ། །ཡོད་མེད་ནི་མི་འདྲ་བའི་གིས་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་པན་ཚུན་འགལ་ལོ། །འདི་
ལྟར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་ནི་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་
ཆོས་མི་མཐུན་པའི་གིས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་གཤམ་
སྒྲེ། སྒྲེ་བ་མེད་པའི་གིས་གནས་པ་དང་འགག་པ་ཡང་མེད་དོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་པོ་སྒྲེ་བ་དང་།
གནས་པ་དང་། འཛིག་པ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་ལ། སྒྲེ་བའི་ཆེ་སྒྲེ་བ་ཡང་
སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟར་བས་ན་འགའ་ཞིག་ལས་འདུས་བྱས་སྒྲེ་བ་ཡོད་དོ། །

འདིར་བཤད་པ། སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མིན། །མ་སྐྱེས་པ་ཡང་
བསྐྱེད་བྱ་མིན། །སྐྱེ་བའི་ཆེ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་མིན། །སྐྱེ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཡི་ཕྱིར། །
རེ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱེས་ཟེན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་ཟེན་པ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་སྐྱེས་པ་ཡང་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་མ་
སྐྱེས་པ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་
པ་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བའི་
ཆེ་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐྱེད་པ་དང་མ་
སྐྱེས་པར་བྱ་བ་ལ། སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤར་བཤད་
པའི་རིམ་པ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ནི་
སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་སྐྱེས་པ་
པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་
གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གསུམ་པ་སྐྱེ་
བའི་ཆེ་དེ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། རྒྱ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འབྲས་ཡོད་འབྲས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ། །དེ་མེད་ན་ནི་རྒྱ་མིན་
མཚུངས། །ཡོད་མིན་མེད་པ་ཡིན་ན་འགལ། །དུས་གསུམ་རྣམས་སུ་འཐད་

མ་ཡིན། །འབྲས་བུ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་དེ་
མེད་ན་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཡང་
མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་འགལ་ཏེ། མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དུས་གཅིག་
ཁོ་ན་ནི་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དུས་གསུམ་དུ་ཡང་རྒྱར་འཐད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷ་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་གལ་ཏེ་རྒྱ་ལྷ་བར་བརྟགས་ན་ནི་གང་གི་
རྒྱ་ཡིན། འོན་ཏེ་ཕྱི་མར་བརྟགས་ན་ནི་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་རྒྱ་ཅི་དགོས། འོན་ཏེ་
རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་ཡིན་པར་བརྟགས་ན་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཅིག་
ཅར་སྐྱེས་པ་གཉིས་གང་གི་རྒྱ་གང་ཡིན། གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན། དེ་
ལྟར་དུས་གསུམ་ཅར་དུ་ཡང་རྒྱར་མི་འཐད་དོ། །

འདིར་སྒྲས་པ། གངས་འཐད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་མ་
ཡིན་ཏེ། གཅིག་དང་གཉིས་དང་མང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་གང་དག་ཡིན་པ་
འདི་ནི་ཡོད་དོ། །གངས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་ན་འཐད་པས་དེའི་ཕྱིར་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ། གཅིག་མེད་པར་
ནི་མང་པོ་དང་། །མང་པོ་མེད་པར་གཅིག་མི་འཇུག། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་
དངོས་པོ་རྣམས། །འབྱུང་བ་མཆོན་མ་མེད་པ་ཡིན། །གང་གི་ཕྱིར་གཅིག་
མེད་ན་མང་པོ་མི་འཇུག་ལ་མང་པོ་མེད་ན་ཡང་གཅིག་མི་འཇུག་པ་དེའི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཆོན་
མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྒྲས་པ། མདོ་སྡེ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་

བ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡང་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང་ལུང་འབོགས་
པར་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་གཅིག་དང་སེམས་ཐ་
དད་པ་ལ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་བཤད་པ། རྟོན་འབྲུང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གང་། །སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ལ་
འབྲས་ཅན་དེ་མ་སྐྱེས། །སེམས་གཅིག་ལ་ཡང་མི་འཐད་ལ། །དུ་མ་ལ་ཡང་
མི་འཐད་དོ། །རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་སྐྱེ་བ་
བསྐྱེ་ལ་འབྲས་བྱ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པའོ། །དེ་ནི་སེམས་གཅིག་
ལ་ཡང་མི་འཐད་ལ། མང་པོ་ལ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་གི་ལྟར་ན་སེམས་
གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་འབྲས་བྱ་རྒྱ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། །
གང་གི་ལྟར་ན་སེམས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཡང་ཡན་ལག་སྐྱ་མ་སྐྱ་
མ་ཞེས་པ་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་མའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཉི་བ་ལྟར་ཡང་མི་
འཐད་པ་དེའི་སྐྱར་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་
སྐྱར་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བར་བརྟགས་ལ། མ་རིག་པ་དེ་ཡང་རྒྱུན་སྐྱེན་ཅི་ལོག་པར་སྟོན་ཏེ།
སྐྱེན་ཅི་ལོག་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་སྐྱར་རོ། །ཅིའི་
སྐྱར་ཞེ་ན། མི་རྟག་རྟག་མིན་བདག་མེད་པ། །བདག་མིན་མི་གཙང་གཙང་མ་
ཡིན། །སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ལ་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་སྐྱར་སྐྱེན་ཅི་ལོག་རྣམས་མེད། །མི་
རྟག་པ་ནི་རྟག་པ་མེད་པའོ། །རྟག་པ་མེད་ན་དེའི་གཉིན་པོར་གྱུར་པ་མི་རྟག་

པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲོར་རོ། །དེ་ལྷ་བས་ན་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་མེད་དོ། །དེ་མེད་ན་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་། །བཞི་ལས་སྐྱེས་པའི་
 མ་རིག་མེད། །དེ་མེད་ན་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །མི་འབྱུང་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་
 རོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དག་མེད་ན་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་ལ། མ་
 རིག་པ་མེད་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། ལྷག་མ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །

གཞན་ཡང་། མ་རིག་འདུ་བྱེད་མེད་མི་འབྱུང་། །དེ་མེད་འདུ་བྱེད་མི་
 འབྱུང་བས། །དེ་གཉིས་པན་ཚུ་རྒྱ་ཕྱིར་ཡང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མ་གྲུབ་
 མིན། །གང་ཞིག་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས། །མ་གྲུབ་དེ་བཞིན་ངེ་ལྟར་
 བསྐྱེད། །དེ་ལྷ་བས་ན་པ་རོལ་པོ། །མ་གྲུབ་རྒྱུན་གཞན་སྐྱེད་པ་མིན། །རེ་ཞིག་
 མ་རིག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་མེད་ན་མི་འབྱུང་རོ། །མ་རིག་པ་དེ་མེད་པར་ཡང་འདུ་
 བྱེད་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། །དེ་གཉིས་ནི་པན་ཚུ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་རོ། །གང་ཞིག་བདག་ཉིད་རང་
 བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེས་གཞན་ངེ་ལྟར་བསྐྱེད། །དེ་ལྷ་བས་ན་པ་རོལ་མ་
 གྲུབ་པའི་རྒྱུན་རྣམས་ནི་གཞན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དག་མ་ཡིན་རོ། །གཞན་
 ཡང་། པ་བྱ་མ་ཡིན་བྱ་པ་མིན། །དེ་གཉིས་པན་ཚུ་མེད་མིན་ལ། །དེ་གཉིས་
 ཅིག་ཅར་ཡང་མིན་ལྟར། །ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དེ་བཞིན་རོ། །རེ་ཞིག་པ་
 ཡང་བྱ་མ་ཡིན་ལ་བྱ་ཡང་པ་མ་ཡིན་རོ། །དེ་གཉིས་པན་ཚུ་མེད་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་ལ། །དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡང་མ་ཡིན་རོ། །ངེ་ལྟར་རིམ་པ་འདིས་པ་དང་

བྱ་དག་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་
 གྲང་དེ་དང་འབྲེལ། །གཞན་ཡང་། མི་ལམ་ཡུལ་བརྟེན་བདེ་སྐྱེ་དང་། །ཡུལ་
 དེའང་མེད་ལྟར་བརྟེན་ནས་གང་། །འབྱུང་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་མེད། །བརྟེན་
 ནས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་མེད། །དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་ཡུལ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་
 དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེལ་མེད་པ་དང་། རི་ལྟར་ཡུལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། བརྟེན་ནས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེ་
 བཞིན་དུ་མེད་དོ། །

འདིར་སྐྱེས་པ། གལ་ཏེ་དངོས་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས། །མེད་ན་དམན་
 མཉམ་བྱུང་འཕགས་ཉིད། །ཡོད་མིན་སྒྲ་ཆོག་མཉིད་མི་འགྲུབ། །རྒྱ་ལས་
 མངོན་པར་གྲུབ་པ་མེད། །དེ་ལྟར་བས་ན་དངོས་པོ་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མི་རུང་དོ། །འདིར་བཤད་པ། རང་བཞིན་གྲུབ་
 བརྟེན་དངོས་མིན་འགྱུར། །མ་བརྟེན་པར་ཡང་གལ་ཡོད། །རང་བཞིན་མེད་
 ཉིད་མི་འགྱུར་ཞིང་། །རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འཇིག་གོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་
 རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གྱུར་ན་བརྟེན་ནས་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་
 རོ། །དེ་ལ་འདི་སྒྲ་མ་དུ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་དུ་ཟད་མེད་སྒྲ་མ་དུ་
 སེམས་ན། འདིར་བཤད་པ། མ་བརྟེན་པར་ཡང་གལ་ཡོད། །མ་བརྟེན་པར་
 ཡང་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་དངོས་པོ་ཞིག་ཏུ་
 འགྱུར་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། རང་བཞིན་ཡོད་པར་ནི་

འཇིག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །འདིར་སྒྲུས་པ། རང་གི་དངོས་པོ་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་
དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་བཤད་པ། མེད་ལ་རང་གི་དངོས་པོ་འཇགས། །གཞན་དངོས་འཇིག་
པར་ག་ལ་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་གཞན་དངོས་དངོས་མེད་དང་། །དངོས་དང་རང་
དངོས་ལོག་པ་ཡིན། །མེད་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞེས་བཤད་
པ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་དེ་ལ་རང་གི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འཇགས། གཞན་གྱི་དངོས་
པོ་ཞེས་བྱ་བ་འཇགས། འཇིག་པར་ཞེས་བྱ་བར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་
དངོས་པོ་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་
དང་རང་གི་དངོས་པོ་ནི་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་སྟོང་ཡིན་ན། །འགག་པར་མི་འགྱུར་
སྟེ་མི་འགྱུར། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ། །གང་ལ་འགག་ཅིང་གང་ལ་སྟེ། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་དུ་ཟེན་ན་འགག་པར་མི་
འགྱུར་ཞིང་། སྟེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་སྟེ་
བ་དང་འགག་པར་འདོད་ན་ནི། འདིར་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་གང་ལ་
འགག་ཅིང་གང་ལ་སྟེ་ཞེས་སྒྲུབ། །

འདིར་བཤད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། དངོས་དང་དངོས་མེད་ཅིག་ཅར་མེད། །དངོས་མེད་མེད་པར་དངོས་
 པོ་མེད། །རྟག་ཏུ་དངོས་དང་དངོས་མེད་འགྱུར། །དངོས་མེད་དངོས་པོ་མེད་
 མི་འགྱུར། །དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ཅིག་ཅར་བ་ཡང་མེད་དོ། །
 རི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་དུས་
 གཅིག་ན་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདི་སྟུང་དུ་དངོས་པོ་
 གཅིག་སྤུ་ཡིན་དུ་ཟད་མོད་སྟུང་དུ་སེམས་ན་འདིར་བཤད་པ། དངོས་མེད་
 མེད་པར་དངོས་པོ་མེད། །གང་གི་སྤྱིར་དངོས་པོ་མེད་པར་དངོས་པོ་མི་འཐད་
 དོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་པར་དེ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། རྟག་ཏུ་དངོས་དང་
 དངོས་མེད་འགྱུར། །རྟག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་
 འདི་སྟུང་དུ་དེ་འདི་སྟུང་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་རྟག་ཏུ་
 དངོས་པོ་འདི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ལ། སྐྱེ་བའི་ཆེ་འཕ་གནས་པའི་ཆེ་ནི་ལས་མི་བྱེད་
 གྱི་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་བྱེད་དོ་སྟུང་དུ་སེམས་ན།
 འདིར་བཤད་པ། དངོས་མེད་དངོས་པོ་མེད་མི་འགྱུར། །དངོས་པོ་མེད་པར་
 དངོས་པ་མེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་སྤྱིར་འཇིག་པ་མེད་ན་འཇིག་
 པའི་མཆན་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་མི་རུང་སྟེ། མི་འཇིག་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་
 བྱ་བ་མི་འཐད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རྟག་ཏུ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། དངོས་པོ་མེད་པ་གཅིག་སྤུ་ཡིན་དུ་ཟད་མོད། འདིར་
 བཤད་པ། དངོས་པོ་མེད་པར་དངོས་མེད་མེད། །བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་

ལས་མིན། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དངོས་པོ་མེད། །དེ་མེད་ན་ནི་དངོས་མེད་མེད། །
 དངོས་པོ་མེད་པར་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་མེད་ལ། དངོས་པོ་དེ་ཡང་བདག་
 ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གང་གི་ཕྱིར་རིགས་པ་
 འདིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་ན་ནི་དངོས་པོ་མེད། །དངོས་པོ་དེ་མེད་ན་
 དངོས་པོ་དེ་མེད་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་དངོས་པོ་མེད་པའང་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ན་རྟག་མེད་ན་ངེས་
 པར་ཆད་པ་ཡིན། །དངོས་པོ་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་མིན། །དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཁས་
 སྒྲངས་མིན། །གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་ན་རྟག་པར་ཐལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །མེད་པ་ཉིད་ན་ནི་ངེས་པར་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་
 པོ་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཁས་སྒྲང་
 བར་མི་བྱའོ། །

འདིར་སྐྱེས་པ། རྒྱུ་གྱི་ཕྱིར་ན་དེ་མེད་དེ། །རྒྱུ་བྱིན་ནས་ནི་དངོས་པོ་
 འགག། །སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཕྱིར་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་འདི་གཉི་གར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་བྱིན་ནས་དངོས་པོ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ།
 སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་འདི་མ་གྲུབ། །རྒྱུ་ཆད་པ་ཡི་ཉེས་པའང་ཡོད། །ཁོ་པོ་ཅག་ནི་
 སྒྲར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་
 བརྟགས་ཅིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྒྲ་མ་

ཁོ་ན་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱུན་ཆད་པའི་ཉེས་པ་འང་
 ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་སྒྲུས་པ། སྐྱེ་འཇིག་གཟིགས་པས་སྐྱ་
 ངན་འདས། །ལམ་བསྟན་སྟོང་ཉིད་བྱིར་མ་ཡིན། །སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་
 གཟིགས་ནས། སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བསྟན་གྱི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
 བྱི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ། འདི་དག་པན་ཚུན་བསྒྲོག་བྱིར་དང་། །ལོག་
 པའི་བྱིར་ན་མཐོང་བ་ཡིན། །རེ་ཞིག་བཤད་པ་འདི་ནི་གང་མ་སྐྱེས་པ་ཤེས་
 པ་དེའི་མ་ཡིན་གྱི། གང་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་མཐོང་གི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་འཇིག་པ་
 ལས་བསྒྲོག་པར་མཐོང་། འཇིག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལས་བསྒྲོག་པར་མཐོང་བ་
 དེའི་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་འདི་གཉིས་པན་ཚུན་བསྒྲོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།
 ཤེས་པ་ཡང་བསྒྲོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །
 གང་གི་བྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་པ་དང་། འཇིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་
 བ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྒྲུས་པ། གལ་ཏེ་
 སྐྱེ་དང་འགག་མེད་ན། །གང་ཞིག་འགག་བྱིར་སྐྱ་ངན་འདས། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་
 ཡང་མེད་འགག་པ་ཡང་མེད་ན་གང་ཞིག་འགག་པའི་བྱིར་སྐྱ་ངན་ལས་
 འདས་པར་འགྱུར།

འདིར་བཤད་པ། གང་ཞིག་རང་བཞིན་སྐྱེ་མེད་ཅིང་། །འགག་མེད་དེ་
 ཐར་མ་ཡིན་ནས། །གང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡང་འགག་པ་མེད་པ་
 དེ་ཐར་པ་མ་ཡིན་ནས། གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་སྐྱ་ངན་འདས་འགོག་ཆ་དང་། །

གཤམ་ཏེ་ཅིག་ཤོས་ལྟར་བརྟག་པ། །དེ་ཕྱིར་དངོས་དང་དངོས་མེད་མིན། །སྐྱེ་
མེད་འགག་པའང་མེད་པ་ཡིན། །གཤམ་ཏེ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་འགོག་པ་
ཡིན་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྟག་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་དངོས་པོ་
དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། །སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྤྲུས་པ། འགོག་པ་ནི་ཡོད་དེ་དེ་ཡང་
རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

འདིར་བཤད་པ། གཤམ་ཏེ་འགོག་པ་འགའ་གནས་ཡོད། །དངོས་མེད་
པར་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ། །གཤམ་ཏེ་འགོག་པ་འགའ་ཞིག་གནས་པར་འགྱུར་ན་
དེའི་ཆེ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། མ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དངོས་མེད་པར་ཡང་དེ་
མེད་དེ། །དངོས་མེད་མེད་པར་ཡང་དེ་མེད། །དངོས་པོ་མེད་པ་དང་དངོས་པོ་
མེད་པ་གཉི་ག་ལྟར་ཡང་འགོག་པ་དེ་མེད་དོ། །རི་སྐྱད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། མཚན་གཞི་ལས་མཚན་གྲུབ་མཚན་ལས། །མཚན་གཞི་གྲུབ་སྟེ་རང་མ་
གྲུབ། །གཅིག་ལས་གཅིག་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། །མ་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །
མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚན་གཞི་ལས་གྲུབ་ལ། མཚན་གཞི་ཡང་མཚན་ཉིད་ལས་
གྲུབ་པ་ལས་རང་གི་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ལས་གཅིག་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། །
ཕན་ཚུན་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་རིམ་པ་

འདིས་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་མཚན་
གཞི་དང་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་འདི་དག་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །འདིས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་། །ཆོར་བཅས་ཆོར་བ་པོ་སོགས་དང་། །
ལྟ་པོ་བལྟ་བྱ་སོགས་ཅིའང་རུང་། །དེ་ཀྱན་མ་ལུས་བཤད་པ་ཡིན། །འདིར་
སྐྱས་པ། དུས་རིག་པ་དག་དུས་གསུམ་པ་དུ་མར་སེམས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་
དུས་ནི་ཡོད་དོ། །

འདིར་བཤད་པ། མི་གནས་པན་ཚུན་གྲུབ་ཕྱིར་དང་། །འཆོལ་ཕྱིར་
བདག་ཉིད་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དུས་གསུམ་ནི། །ཡོད་པ་མ་
ཡིན་རྟོག་པ་ཅམ། །དུས་ནི་མ་གྲུབ་པོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་གནས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དུས་ནི་མི་གནས་པ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་བསམ་པའོ། །གང་མི་གནས་པ་དེ་
ནི་གཟུང་བར་མི་རུས་སོ། །གང་གཟུང་དུ་མེད་པ་དེ་རི་ལྟར་གདགས་པར་
འགྱུར། དེ་ལྟ་བུས་ན་མ་གྲུབ་པོ། །གཞན་ཡང་། པན་ཚུན་གྲུབ་ཕྱིར་པན་ཚུན་
ལས་གྲུབ་པར་བརྟག་པ་སྟེ། འདས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པ་
སྐྱབ་པར་བྱེད། ད་ལྟར་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་སྐྱབ་པར་
བྱེད། མ་འོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟར་དང་འདས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་
གང་གི་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་བརྟག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དུས་མ་
གྲུབ་པོ། །དེ་ཉིད་ད་ལྟར་ལ་བརྟགས་ནས་ད་ལྟར་ཞེས་བྱ། དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་
ལ་བརྟགས་ནས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འདས་པ་ལ་བརྟགས་ནས་མ་

འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འཆོལ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་
པའོ། །གཞན་ཡང་། བདག་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུས་འདི་ནི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟ་བུས་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་གྲུབ་ན་ནི་དུས་ཀྱང་གྲུབ་
པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དངོས་པོ་དེ་ནི་བཅའ་ནས་རང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་
མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་དོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་པོ་སྐྱེ་བ་
དང་། གནས་པ་དང་། འཛིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་ནི་
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་
མ་བྱས་ནི་ཡོད་དོ། །

འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཛིག་ །འདུས་བྱས་
མཆོན་ཉིད་འདི་གསུམ་མེད། །དེ་ཕྱིར་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །ཅི་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཛིག་པ་གང་དག་འདུས་བྱས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེ་དག་དབྱེད་ན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་མེད་དོ། །
གང་གི་ཕྱིར་དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་སམ། འདུས་མ་བྱས་པ་ཅི་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། འདུས་བྱས་ཁས་སྒྲངས་སུ་བེན་ཀྱང་གང་
གི་ཕྱིར་དབྱེད་ན་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་མེད་དོ། །ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

མ་ཞིག་མི་འཛིག་ཞིག་པའང་མིན། །གནས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །མི་
གནས་པ་ཡང་གནས་མ་ཡིན། །སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་མ་སྐྱེས་མིན། །འདི་ལ་སྐྱེས་པ་
ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རམ། མ་སྐྱེས་པ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གང་ན། དེ་ལ་རེ་
ཞིག་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྐྱེས་ཟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །
མ་སྐྱེས་པའང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྐྱེས་
པ་དེ་ཉིད་གནས་པ་ཞིག་གནས་པའམ། མི་གནས་པ་ཞིག་གནས་པར་འགྱུར་
གང་ན། འདི་ལ་ཡང་གནས་པ་ནི་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་ཟེན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །མི་གནས་པ་ཡང་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གནས་པར་མ་
གྱུར་པའི་སྤྱིར་རོ། །ད་ནི་ཞིག་པ་ཞིག་འཛིག་པར་འགྱུར་བའམ། མ་ཞིག་
འཛིག་པར་འགྱུར་གང་ན། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དོ། །གང་གི་སྤྱིར་
འདུས་བྱས་ཁས་སྦངས་སུ་ཟེན་ཡང་རིམ་པ་འདི་གསུམ་གྱིས་བཙུག་ན་མི་
འཐད་པ་དེའི་འདུས་བྱས་མེད་དོ། །འདུས་བྱས་མེད་པའི་སྤྱིར་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱང་མི་སྤིང་དོ། །

གཞན་ཡང་། འདུས་བྱས་དང་ནི་འདུས་མ་བྱས། །དུ་མ་མ་ཡིན་གཅིག་
མ་ཡིན། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །མཆོམས་འདིར་རྣམ་པ་འདི་
ཀུན་འདུས། །དབྱེད་ན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་འདི་ནི་དུ་མ་ཡང་མ་
ཡིན། གཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན། ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་
མེད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །མཆོམས་འདིར་ཏེ་ངེས་པར་གཟུང་བ་འདིར་ནི་འདི་

ཀུན་འདུས་ཏེ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་འདུ་བ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་
ཅད་ནི་མཐའ་དག་གོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྐྱུས་ཟིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །

འདིར་སྐྱུས་པ། ལས་གནས་པ་ནི་བཙེམ་ལྡན་གསུངས། །སྤྲེལ་ལས་
བདག་འབྲས་བྱ་དང་། །སེམས་ཅན་ལས་བདག་བྱ་བ་དང་། །ལས་རྣམས་
ཚུད་ཟ་མིན་པར་གསུངས། །བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དག་ལས། ལས་
དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོངས་སུ་བསྟན། ལས་རྣམས་
འབྲས་བྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས། ལས་རྣམས་ཚུད་མི་བྱ་བ་དང་།
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གྲང་གསུངས།
དེ་ལྟ་བུས་ན་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡོད་དོ། །

འདིར་བཤད་པ། གང་སྤྱིར་རང་བཞིན་མེད་བསྟན་པ། །དེ་སྤྱིར་དེ་མ་
སྐྱེས་པ་ལས། །མི་འཇིག་བདག་འཇིན་དེ་ལས་སྐྱེ། །དེ་སྐྱེད་འཇིན་དེའང་རྣམ་
རྟོག་ལས། །གང་གི་སྤྱིར་ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་ཟིན་པ་དེའི་སྤྱིར་
དེ་མ་སྐྱེས་པས་ནི་དེ་འཇིག་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། བདག་འཇིན་དེ་ལས་
སྐྱེས། །དེའི་སྤྱིར་ལས་ནི་བདག་ཏུ་འཇིན་པས་སྐྱེད་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ལས་བྱུང་ངོ། །

གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་ལས་ནི་རང་བཞིན་འགྱུར། །དེ་ལས་སྐྱེས་ལུས་
རྟོག་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ལས་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་

ལས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐེར་
 ཟུག་གི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། སྐུ་ག་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་སྐྱེན་ཅན་མི་འགྱུར། །ལས་དེ་སྐུ་ག་བསྐྱེད་གྱི་ཀྱིས་པར་སྐྱེན་པ་
 ཅན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། དེ་བྱིར་ལས་ཀྱང་བདག་ཏུ་འགྱུར། །
 གང་གི་བྱིར་ལས་དེ་རྟག་པ་དེའི་བྱིར་བདག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་བྱིར་མི་
 རྟག་པ་དེ་སྐུ་ག་བསྐྱེད་པ་གང་སྐུ་ག་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །
 དེ་ལྟ་བུ་བས་ན་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་
 རྒྱུད་མི་ཟེའོ། །

གཞན་ཡང་། ལས་ནི་རྒྱུ་སྐྱེས་ཅི་ཡང་མེད། །རྒྱུ་མིན་སྐྱེ་བའང་
 ཡོད་མིན་ཏེ། །ལས་ནི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའང་མེད་ལ། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལས་
 སྐྱེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་སྐྱུ་མ་དང་། །དྲི་
 ཟེའི་གྲོང་སྐྱེར་སྐྱེ་ག་རྒྱ་འདྲ། །གང་གི་བྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་དྲི་ཟེའི་གྲོང་
 སྐྱེར་དང་། སྐྱུ་མ་དང་། སྐྱེ་ག་རྒྱ་དག་དང་འདྲ་བ་དེའི་བྱིར་ལས་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་རྒྱ་མཆན་ཅན། །འདུ་བྱེད་ཉོན་
 མོངས་ལས་བདག་ཉིད། །ལུས་ནི་ལས་གྱི་རྒྱ་མཆན་ཅན། །གསུམ་ཀའང་ངོ་
 བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་། །གང་གི་བྱིར་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
 ཡིན་པ་དང་། གང་གི་བྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱ་ལས་

བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། གང་གི་སྤྱིར་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དེའི་སྤྱིར་དེ་
གསུམ་ཅར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལས་མེད་ན་ནི་
བྱེད་པ་མེད། །དེ་གཉིས་མེད་པར་འབྲས་བུ་མེད། །དེ་མེད་སྤྱིར་ན་ཟ་བ་པོ། །
མེད་པ་ཡིན་པས་དབེན་པ་ནི། །དེ་ལྟར་རིགས་པས་ཀྱང་དབྱུད་ན་འབྲས་བུ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ལས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་མེད་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་
པ་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མེད་དོ། །དེ་མེད་ན་ཟ་བ་
པོ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་དབེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། ཡང་དག་མཐོང་
སྤྱིར་ལས་སྟོང་པར། །ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་ན་ནི། །ལས་མི་འབྱུང་སྟེ་
ལས་མེད་ན། །ལས་ལས་གང་བྱུང་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་རྒྱ་ལས་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་ན་ལས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །
ལས་དེ་མེད་ན་དེ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། །

འདིར་སྒྲུལ་པ། ད་ཅི་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་འགའ་ཞིག་ཡོད།
འདིར་བཤད་པ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཇི་སྟེ་ཞེ་ན། ཇི་སྟེ་བཙམ་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས། །དེ་ནི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་སྒྲུལ་པ། །སྒྲུལ་པ་མཛད་ལ་སྒྲུལ་དེས་ཀྱང་། །
སྒྲུལ་པ་གཞན་ཞིག་སྒྲུལ་པར་བྱེད། །དེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྒྲུལ་སྟོང་། །
སྒྲུལ་པས་སྒྲུལ་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །རྟོག་པ་ཙམ་གང་ཅི་ཡང་རུང་། །དེ་དག་
གཉི་ག་ཡོད་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་བྱེད་པོ་སྒྲུལ་པར་མཚུངས། །ལས་ནི་སྒྲུལ་
པས་སྒྲུལ་དང་མཚུངས། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་ཡིན། །རྟོག་ཙམ་གང་

ཅིའང་རུང་བར་ཡོད། །རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་རྩ་
འབྲུལ་གྱིས་སྒྲུལ་པ་མཛད་ལ། སྒྲུལ་པ་དེས་ཀྱང་སྒྲུལ་པ་གཞན་ཞིག་སྒྲུལ་
བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་སྒྲུལ་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན། སྒྲུལ་བས་སྒྲུལ་
པ་གཞན་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། རི་ལྟར་རྟོག་པ་ཅམ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་
གཉི་གེ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ལྟར་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲའོ། །

གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ལས་ཡོད། །ཐུང་ན་འདས་ལས་
བྱེད་པོ་མེད། །གལ་ཏེ་མེད་ན་ལས་སྦྱེས་པའི། །འབྲས་བུ་སྒྲུབ་དང་མི་སྒྲུབ་
མེད། །གལ་ཏེ་ལས་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཕན་
ཆད་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་
མེད་དོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། བྱེད་པ་པོ་ཡང་མེད་པར་ཡང་ལས་རབ་ཏུ་འབྱུབ་
པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ནི་ལས་ཀྱིས་སྦྱེད་པའི་འབྲས་
བུ་སྒྲུབ་དང་མི་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མེད་དོ། །འདིར་སྦྱས་པ། མདོ་སྡེ་
ལས་ཡོད་དོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ན་དེ་རི་ལྟར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར།
འདིར་བཤད་པ། ཡོད་ཅེས་པ་ཡོད་མེད་ཅེས་པའང་། །ཡོད་དེ་ཡོད་མེད་ཅེས་
དེའང་ཡོད། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་ན་ནི། །གསུངས་པ་རྟོགས་
བར་སྦྲུལ་ཡིན། །ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བརྟག་པར་
ཡོད་དོ། །མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བརྟག་པར་ཡོད་དོ། །

ཡོད་མེད་ཅེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བརྟག་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པར་སྣང་
བ་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། འདི་ལ་གཟུགས་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྲུར་པ་ཡིན་པར་
འདོད་དེ་ཡོད་ལ། ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་
ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་གཟུགས་འབྱུང་ལས་གྲུང་
ན། །ཡང་དག་མིན་ལས་གཟུགས་འབྱུང་འགྱུར། །རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མ་ཡིན། །
དེ་མེད་སྤྱིར་ན་གཞན་ལས་མིན། །གལ་ཏེ་གཟུགས་འབྱུང་བ་ལས་གྲུར་པ་
ཡིན་པར་འདོད་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་གཟུགས་ཡང་དག་པར་ཡིན་པ་ལས་གྲུང་བ་
ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་མ་ཡིན་པ་ལས་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མ་ཡིན་པའོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
ལས་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ། དེ་མེད་སྤྱིར་
ན་གཞན་ལས་མིན། །གཟུགས་དེ་གཞན་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།
དེ་མེད་པའི་སྤྱིར་གཞན་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །རི་ལྟ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རང་གི་
ངོ་བོ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་གཞན་ལས་ཤེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དེ། མེད་པ་ནི་
དེའི་གཞན་ལས་ཤེས་བྱ་བ་མི་འཐད། མེད་པ་དེའི་གཞན་ཞེས་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདི་ལ་མཚན་

ཉིད་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འགྲུབ་པར་འདོད་ན་མཆོན་ཉིད་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་
 རྣམས་སྒོན་རོལ་དུ་འགྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ། །དེ་མ་གྲུབ་པའི་མཆོན་གཞི་འབྱུང་
 བ་རྣམས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པོ། །གཅིག་པའང་བཞི་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་། །བཞི་ལའང་
 གཅིག་ནི་ཡོད་མིན་ན། །འབྱུང་བ་ཆེ་བཞི་མེད་བརྟེན་ནས། །གཟུགས་ནི་རི་
 ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བུས་ན། །བཞི་ལའང་གཅིག་ཉིད་མེད་ལ།
 གཅིག་པའང་བཞི་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་མེད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས། གཟུགས་རི་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར། མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། ཤེན་རྟ་མི་འཛིན་ཕྱིར་གལ་ཏེ། །རྟགས་ལས་ཤེན་
 རྟགས་དེ་མེད། །རྟ་དང་རྟེན་ལས་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་ནའང་རྟགས་མེད་
 རིགས་མ་ཡིན། །ཤེན་རྟ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཉིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེན་རྟ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་ཤེན་རྟ་མི་
 འཛིན་པ་ཉིད་དེ། གང་ལ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་
 འགྱུར། འདི་ལ་འདི་སྟུང་དུ་རྟགས་ལས་ཏེ། གལ་ཏེ་འདིའི་རྟགས་གཟུགས་
 སོ་སྟུང་པའི་སྒོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡོད་ན་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དོན་མེད་པ་ལ་སྒོ་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟགས་སྒོ་ལ་
 གཟུགས་ཡོད་དོ་སྟུང་དུ་སེམས་ན། འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ། རྟགས་ལས་
 ཤེན་རྟགས་དེ་མེད། །རྟགས་དེ་ནི་མེད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་

ན། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་རྟགས་སྒྲོ་དེ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
 རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། ཡོད་ནའང་རྟགས་
 མེད་རིགས་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཟུགས་དེ་ཡོད་དུ་ཟིན་ན། ཡང་དེ་ལྟ་ན་ཡང་།
 གཟུགས་ཡོད་པའི་རྟགས་མེད་པའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པ་ནི་མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་གཟུགས་ནི་འཛིན་འགྱུར་ན། །
 བདག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་འཛིན་འགྱུར། །མེད་ལས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་
 སྒྲོས། །གཟུགས་མེད་ཇི་ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་གཟུགས་འཛིན་
 བར་གྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་བདག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ།
 རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 མ་མཐོང་སྟེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་རང་
 བཞིན་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲོ་དེས་གཟུགས་
 མེད་པ་ཇི་ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར། །འདིར་སྒྲུས་པ། མདོ་སྟེ་ལས་གཟུགས་
 འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པ་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་
 བས་ན་གཟུགས་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །

འདིར་བཤད་པ། གང་ཆེ་སྒྲོ་འབྱུང་སྐྱད་ཅིག་པས། །གཟུགས་སྐྱེས་
 སྐྱད་ཅིག་མི་འཛིན་ན། །དེ་ཡིས་འདས་དང་མ་འོངས་པའི། །གཟུགས་ནི་ཇི་
 ལྟར་ཉོགས་པར་འགྱུར། །འདི་ལ་གཟུགས་དང་སྒྲོ་འདི་གཉི་ག་ཡང་སྐྱད་ཅིག་
 ཡིན་པར་བསམས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་སྒྲོ་བྱུང་བ་སྐྱད་ཅིག་ཡིན་པས་གཟུགས་

སྐྱེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མི་འཛིན་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཇི་ལྟར་
 ཉོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་ཉོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རིགས་པ་འདི་ནི་གཟུགས་
 ཤིན་ཏུ་མི་འཛིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཁས་སྦངས་སུ་བྱེན་
 ཡང་གཟུགས་འཛིན་པར་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གང་ཆེ་ནམ་
 ཡང་ཁ་དོག་དབྱིབས། །ཐ་དད་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་འཛིན་
 པ་མེད། །དེ་གཉིས་གཟུགས་སུ་གྲགས་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁ་དོག་དང་
 དབྱིབས་གཉིས་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གྱུར་ན་ནི། དེའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་
 པ་འཐད་པར་འགྱུར། གང་གི་ཆེ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དེ་དག་གཟུགས་ཡིན་
 པར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་། མིག་སྒྲོ་མིག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །གཟུགས་ལ་ཡོད་མིན་
 བར་ནའང་མེད། །མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ། །ཡོངས་སུ་ཉོག་པ་
 ལོག་པ་ཡིན། །དེ་ནི་བརྟགས་ན་མིག་གི་སྒྲོ་ནི་མིག་ལ་ཡང་མེད། གཟུགས་
 ལ་ཡང་མེད། དེ་གཉི་གའི་བར་ན་ཡང་མེད་ན། དེ་ནི་མིག་དང་གཟུགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་ཉོག་པ་དེ་ནི་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྐྱས་པ།
 མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་ཡོད། དེ་དག་གི་སྦྱོད་ཡུལ་བལྟ་
 བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་ལ། རྟ་
 བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་དེ་དང་འབྲེལ། །

འདིར་བཤད་པ། གཤམ་ཏེ་མིག་བདག་མི་མཐོང་ན། །དེ་གཟུགས་
མཐོང་བར་ངེ་ལྟར་འགྱུར། །དེ་སྤྱིར་མིག་དང་གཟུགས་བདག་མེད། །སྤྱི་
མཆེད་ལྟག་མའང་དེ་དང་འདྲ། །མིག་དེ་རང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། །དེ་ནི་
གཞན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། །གཟུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྟོང་པ་སྟེ། །སྤྱི་མཆེད་
ལྟག་མའང་དེ་བཞིན་སྟོང་། །དེ་བཞིན་ཞེས་བྲུ་བ་ནི། ངེ་ལྟར་གཟུགས་རང་
གི་བདག་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མཆེད་
ལྟག་མ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ། །
ཞེས་མཐུན་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་གཟུགས་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་
གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཡང་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་
གཟུགས་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་ནས་བྱུང་བ་དེ་ནི་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བ་ཡིན་ལ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་
ལྟ་བུས་ན་གཟུགས་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞན་ནི་མིག་དང་སྟོང་ཡིན་ནོ། །སྟོང་དང་བཅས་
པའི་མིག་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། གཟུགས་ནི་ཡུལ་ཏེ་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་
ངོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྟོང་ནི་ནང་ཡིན་ལ་གཟུགས་ནི་སྤྱད་པར་བྲུ་བ་དང་
སྤྱི་ངོ་ལ་ཡིན་ཏེ། ནང་གི་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་

སྒྲོང་ངོ་། །གང་ལས་ཤེ་ན། སྒྲོ་ཉིད་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཉེ་ངེ་ལྟར་བརྟེན་
 གྲུབ་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོ་ཉིད་ནི་རྟོགས་བྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ནོ། །གང་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་བས་ན་སྒྲོ་
 དེ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་མེད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་སྒྲོ་ནི་དོན་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་
 འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་མི་རུང་ངོ་། །གཟུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་མིག་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་།
 གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱང་རང་གི་བདག་
 ཉིད་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་ངོ་། །གཟུགས་ཇི་ལྟར་རང་གི་བདག་
 ཉིད་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་ངོ་ཞེ་ན། གང་སྤྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཀྱན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སྒྲུབ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 བརྟགས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ །སྒྲོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་
 དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ །མིག་ནི་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་སྒྲོང་
 སྟེ་མིག་ཉིད་ནི་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པ་དེ་ནི་
 རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་བས་ན་མིག་ནི་རང་གི་བདག་
 ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་ངོ་། །ཇི་སྟེ་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ན་དེ་ཡང་
 མི་རུང་སྟེ། ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གང་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལ་གཞན་
 ཀྱི་དངོས་པོ་ག་ལ་ཡོད་དེ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་

གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་ངོ་། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གཞན་གྱི་བདག་
 ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཡང་དེའི་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་ཏེ། མིག་ནི་
 སྒྲོས་ཀྱང་སྒྲོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མིག་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ཤེས་པ་མེད་པ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་
 བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་
 ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོང་ངོ་། །གཞན་ཡང་སྒྲོ་ཉིད་སྒྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲས་པ། མིག་ནི་བདག་ཉིད་མཐོང་གི་སྒྲོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་
 སྤྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོ་ནི་འཇིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་སྒྲོ་ནི་
 དོན་སྤྱི་མོ་ལ་སོགས་པ་འཇིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་སྤྱིར་སྒྲོ་ཡིན་ལ། མིག་གིས་
 ནི་བདག་ཉིད་མཐོང་ངོ་། །འདི་ལྟ་སྟེ། མིག་ནི་འབྱུང་བ་དང་བའི་བདག་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་འཇིན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེད་པར་གཟུགས་རྣམས་
 འཇིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་སྒྲོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན། གལ་ཏེ་མིག་བདག་
 མི་མཐོང་ན། དེ་གཟུགས་མཐོང་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་སྒྲོད་ཀྱིས་གང་
 སྒྲས་པ་དེ་མི་འཐད་དོ། །འདིར་བཤད་པ། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་
 ན། མིག་དེ་རང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་། །དེ་ནི་གཞན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་། །
 དེ་བཞིན་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་སྟེ། །སྒྲེ་མཆེད་ལྟག་མའང་དེ་བཞིན་སྒྲོང་། །
 འདི་ལ་མིག་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་ངོ་། །རང་གི་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་

བ་ནི་རང་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མིག་གི་བདག་ཉིད་མི་མཐོང་ན་དེས་གཟུགས་
མཐོང་བར་ངེ་ལྟར་འགྱུར། གང་གི་སྤྱིར་བདག་ཉིད་ཀྱང་མི་མཐོང་ན་གཟུགས་
ཀྱང་མི་མཐོང་བ་དེའི་སྤྱིར་མིག་ནི་བདག་མེད་དེ་རང་བཞིན་མེད་དོ། །ཞེས་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གཟུགས་ནི་བདག་མེད་དོ། །མི་སྣང་བ་ནི་
གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་ལྟག་མ་དེ་དང་འདྲ། དེས་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
སྐྱེ་མཆེད་ལྟག་མ་རྣམས་བདག་ཉིད་མེད་དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་གཅིག་རེག་ལྟན་ཅིག་འགྱུར། །དེ་ཆེ་གཞན་
རྣམས་སྟོང་པ་ཡིན། །སྟོང་པ་འང་མི་སྟོང་མི་སྟོན་ཏེ། །མི་སྟོང་པ་ཡང་སྟོང་པ་
མིན། །གང་གི་ཆེ་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་རེག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆེ་
གཞན་རྣམས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། །སྟོང་པ་ཡིན་པ་འང་མི་སྟོང་པ་མི་བརྟེན་ལ། མི་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་མི་བརྟེན་ཏོ། །གཞན་ཡང་། གསུམ་པོ་ཡོད་མིན་
མི་གནས་པའི། །རང་བཞིན་འདུ་བ་ཡོད་མིན་པས། །དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རེག་
པ་མེད། །དེ་སྤྱིར་ཆོར་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །གསུམ་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་མེད་
པ་མི་གནས་པའི་རང་བཞིན་རྣམས་ལ་འདུ་བ་མེད་དོ། །འདུ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་
དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རེག་པ་མེད་དེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རེག་པ་མེད་ཅེས་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རེག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཆོར་བ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། རང་
དང་སྤྱི་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་ལ། །བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་། །དེ་ལྟར་སྣང་
རྣམ་ཤེས་མེད། །སྤྲིག་སྐྱེ་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་སྟོང་། །གང་གི་སྤྱིར་སྤྱི་དང་ནང་གི་

སྐྱེ་མཆེད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
 ཡང་མེད་དེ། སྒྲིག་རྒྱ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྟོང་ངོ་། །དེ་ལ་འདི་སྒྲིམ་དུ་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱེད་པར་ཡོད་དོ་སྒྲིམ་དུ་སེམས་ན་དེ་ཡང་མི་
 འཐད་དོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་བྱ་བརྟེན་ནས། །འབྱུང་བས་
 ཡོད་མིན་ཤེས་པ་དང་། །རྣམ་ཤེས་བྱ་མེད་སྤྱིར་དེའི་སྤྱིར། །རྣམ་ཤེས་བྱེད་
 པ་མེད་པ་ཉིད། །གང་གི་སྤྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་
 བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེའི་སྤྱིར་མེད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མི་
 རྟག་པར་བསྟན་པས་མི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་
 བཤད་པ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་མི་རྟག་པའམ། །ཡང་ན་རྟག་པ་ཅི་ཡང་མེད། །
 དངོས་ཡོད་རྟག་དང་མི་རྟག་ཉིད། །ཡིན་ན་དེ་ལྟར་ག་ལ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་མི་
 རྟག་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་བརྗོད་པར་བཞེད་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་
 སྤྱིར་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དངོས་པོ་ཡོད་ན་རྟག་པའམ་
 མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ན། དངོས་པོ་དེ་དག་ག་ལ་ཡོད་དེ། མེད་དོ་ཞེས་བཤད་
 པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། འདི་ལྟར་མདོ་སྡེ་ལས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་འདོད་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་རྣམས་ནི་ཡོད་དོ། །འདིར་བཤད་པ། ལྷག་

དང་མི་སྐུ་ག་ཕྱིན་ཅི་ལོག། རྒྱུན་སྒྲུས་ཆགས་སྒྲུང་གཏི་ཕུག་རྣམས། །འབྱུང་
སྒྲེ་དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་ཕུག་མེད། །གང་གི་
ཕྱིར་སྐུ་པའི་རྒྱུན་དང་། མི་སྐུ་པའི་རྒྱུན་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུན་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲུང་དང་གཏི་ཕུག་རྣམས་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་
གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲུང་དང་གཏི་ཕུག་རྣམས་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། གང་ཕྱིར་དེར་ཆགས་དེར་སྒྲུང་དེར། །ཚྛེངས་བ་དེ་ཕྱིར་
དེ་དག་ནི། །རྣམ་རྟོག་གིས་བསྐྱེད་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་ཡོད་མ་
ཡིན། །གང་གི་ཕྱིར་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་། དེ་ཉིད་ལ་
ཚྛེངས་བ་དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲུང་དང་གཏི་ཕུག་རྣམས་ནི་རྣམ་
པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ཀྱང་
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་དག་གིས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྒྲུང་དང་གཏི་ཕུག་རྣམ་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་མེད་
དོ། །ཇི་ལྟར་མེད་ཅེ་ན། དེ་བཤད་པ། རྣམ་བརྟག་བྱ་གང་དེ་ཡོད་མིན། །བརྟག་
བྱ་མེད་རྟོག་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་རྒྱུན་ལས་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར། །བརྟག་བྱ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་སྟོང་། །རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་དོ། །རྣམ་
པར་བརྟག་པར་བྱ་བ་མེད་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུན་
ལས་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ལ།
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་དོ། །

གཞན་ཡང་། ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་། བཞི་ལས་སྐྱེས་པའི་
མ་རིག་མེད། །དེ་མེད་ཕྱིར་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས། །མི་འབྱུང་ལྷག་མའང་དེ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལས་སྐྱེས་
པའི་མ་རིག་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་རིག་པ་དེ་མེད་པས་འདུ་
བྱེད་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་མི་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། གང་
བརྟེན་གང་སྐྱེས་དེ་དེ་ལས། །སྐྱེས་དེ་དེ་མེད་མི་འབྱུང་ངོ་། །དངོས་དང་
དངོས་མེད་འདུས་བྱས་དང་། །འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ཟུང་ན་འདས། །གང་ལ་
བརྟེན་ནས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ངོ་། །
དངོས་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞི་བ་དང་། །འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཞི་བ་
དང་། །ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྐྱེས་
དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །བརྟེན་པའི་དངོས་པོར་མངོན་
པར་ཞེན་པ་དང་ལྟ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པ་དང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་
གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། །

གཞན་ཡང་། ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་དངོས་སྟོང་པར། །ལེགས་ཤེས་མ་
རིག་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་མ་རིག་འགོག་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་འགག། །དངོས་པོ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ཤེས་ན་མ་རིག་པ་ནི་འབྱུང་བ་དེ་ནི་མ་རིག་པ་འགོག་
པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགོག་གོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འདུ་

བྱེད་ཅི་ཟེ་བྱོང་བྱེར་དང་། །སྐུ་མ་སྒྲིག་རྒྱ་ཚུ་བྱར་དང་། །ཚུ་ཡི་དབྱ་བ་
 མཚུངས་པ་སྟེ། །མི་ལམ་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་འདྲ། །གང་གི་བྱིར་ཡོངས་སུ་
 བརྟགས་ནས་འདྲ་བྱེད་རྣམས་སྐུ་མ་དང་། །སྒྲིག་རྒྱ་དང་། །ཅི་ཟེ་བྱོང་བྱེར་
 དང་འདྲ་བ་དེའི་བྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་དེ་དག་ལེགས་པར་རྣམ་པར་
 ཞེས་པ་མ་རིག་པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་མ་རིག་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་
 ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགག་པར་འབྱུར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་དངོས་
 འགག་མེད། །འདི་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མེད། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་
 ཡི། །དངོས་དང་དངོས་མེད་སྟོང་པ་ཡིན། །བཙལ་ན་དོན་དམ་པར་རང་
 བཞིན་གྱིས་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མེད་ལ། །འདི་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་འགའ་
 ཡང་མེད་དེ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་
 སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོང་པ་ཡིན་པས་
 དངོས་རྣམས་གྱིས། །རྟེན་འབྱུང་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མཚུངས་པ་མེད་
 པར་ཉེ་བར་བསྟན། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པས།
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉེ་བར་
 བསྟན་ཏོ། །དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་བྱད་དོ། །སངས་རྒྱས་བཙལ་ལྡན་འདས་
 གྱིས་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་བརྟེན་ནས་སུ། །སྤྲོ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་
 འཕགས། །དོན་དམ་པར་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེར་བྱད་དོ། །སངས་རྒྱས་བཙལ་

ལྡན་འདས་གྲིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷ་ཆོག་གས་མ་ལུས་
པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་བཟད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པ་
ཡི་བསྟན་མི་འཇིག་ །ཡང་དག་ཆོས་བསྟན་ཅི་ཡང་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
བཤམ་མ་རྟོགས་ནས། །དེ་སྤྱིར་སྐྱབ་རྟོག་མེད་འདིར་སྐྱབ། །འཇིག་རྟེན་པའི་
ཆོས་བཤམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མི་འཇིག་ལ། །ཡང་དག་པར་ན་ནམ་ཡང་
ཆོས་བསྟན་པར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

།དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་དོན་དམ་པར་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་བཤམ་པ་མ་རྟོགས་ནས་དེའི་སྤྱིར་ཆོངས་པ་ནམས་སྐྱབ་པ་རྟོག་པ་མེད་
པ། མཆན་ཉིད་མེད་པ་འདི་ལ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་བརྟེན་འདི་འབྱུང་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྐྱབ་འདི་འགོག་མི་མཛད། །རྟེན་འབྱུང་གང་དེ་རང་
བཞིན་མེད། །དེ་ལྟར་དེ་ཡོད་ཡང་དག་ངེས། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་
རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱབ་པ་འདི་ནི་མི་འགོག་གོ། །བརྟེན་ནས་
སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་ན། །གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་
ལྟར་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དེའི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དད་ལྡན་ཡང་དག་ཆོལ་ལྟར་
ལེན། །ཆོས་བསྟན་གང་ལ་འང་མི་བརྟེན་གང་། །སྐྱབ་འདིར་རིགས་པས་རྗེས་
གཉེར་ཏེ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་སྤངས་ནས་ཞི། །དད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་
དག་ཆོལ་བ་ལྟར་ལེན་པ། །ཆོས་བསྟན་པ་གང་ལ་ཡང་མི་བརྟེན་པ་འགའ་
ཞིག་བསྐྱབ་པ་འདི་རིགས་པས་རྗེས་སུ་གཉེར་ཞིང་། །རྗེས་སུ་འདོད་པ་ནི་

དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྤངས་ནས་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུན་ཉིད་འདི་
པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལྟ་ངན་དྲུ་བའི་ཉླ་ག་པ་སྒྲོག། །ཆགས་སྤོངས་ཁོང་ཁྱོ་སྤང་
སྤྱིར་ཏེ། །མ་གོས་སྐྱ་ངན་འདས་ཉེར་འགོ། །

སྒྲོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་བཤའ་བ། སྒོ་བ་དཔོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱུ་བ་
ཀྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩི་ན་མི་ཏུ་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་བརྟེ་ཡེ་
ཤེས་སྒྲེ་ལ་སོགས་པས་ལྷས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །